

THE EXECUTIVE STYLE GUIDE

คู่มือการใช้คำขึ้นต้นและคำลงท้าย ในหนังสือราชการ ฉบับพรีเมียม

ถอดรหัสระเบียบงานสารบรรณให้เป็นภาพจำ
อ่านง่าย ใช้เป๊ะทุกระดับชั้น
(อ้างอิงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ พ.ศ. ๒๕๖๖)

ภาษาไทยIT

3 หมวดหมู่หลักของระเบียบสารบรรณ

01 | พระราชวงศ์ (Royalty)

กฎเกณฑ์แห่งความประณีต
แบ่งระดับชั้นชัดเจนตาม
พระอิสริยยศ (๘ ระดับ)

02 | พระภิกษุ (Monks)

ลำดับชั้นทางสมณศักดิ์
ตั้งแต่สมเด็จพระสังฆราช
จนถึงพระภิกษุทั่วไป
(๕ ระดับ)

03 | บุคคลธรรมดา (Public & Officials)

การแยกเส้นแบ่งระหว่าง
บุคคลระดับวีไอพีและ
บุคคลทั่วไป (๒ ระดับ)

พระราชวงศ์

ระดับสูงสุด (กลุ่มที่ ๑.๑ - ๑.๒)

ผู้รับหนังสือ:	คำขึ้นต้น:	คำลงท้าย:	คำเจ้าหน้าที่ของ:
๑.๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว / ๑.๒ สมเด็จพระบรมราชินีนาถ	ขอเดชะฝ่าละออง ธุลี พระบาท ปกเกล้าปกกระหม่อม	ควรมีควรแล้วแต่จะทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรด กระหม่อม ขอเดชะ	(๑.๑) ขอพระราชทานทูลเกล้า ทูลกระหม่อมถวาย ขอเดชะ (๑.๒) ขอพระราชทานกราบบัง คมทูล(ระบุพระนาม)

จุดสังเกต: การใช้คำว่า ‘**ธุลี**’ สงวนไว้สำหรับพระมหากษัตริย์และสมเด็จพระบรมราชินีนาถเท่านั้น

พระราชวงศ์

ชั้นสมเด็จพระบรมฯ (กลุ่มที่ ๑.๓)

สมเด็จพระบรมราชินี, สมเด็จพระบรมราชชนนี,
สมเด็จพระยุพราช, สมเด็จพระบรมราชกุมารี

- คำขึ้นต้น: ขอพระราชทานกราบบังคมทูล(ออกพระนาม)กราบฝ่าละอองพระบาท
- คำลงท้าย: ควรมีควรแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
- คำอำนวย: ขอพระราชทานกราบบังคมทูล(ระบุพระนาม)

รู้

การเปลี่ยนผ่านคำนำหน้า (กลุ่ม ๑.๕ - ๑.๖)

๑.๔ สมเด็จเจ้าฟ้า	คำขึ้นต้น: ขอ พระราชทาน กราบทูล... กราบฝ่าพระบาท คำลงท้าย: ควรมีควรแล้วแต่จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
๑.๕ พระองค์เจ้า	คำขึ้นต้น: ขอ ประทาน กราบทูล... กราบฝ่าพระบาท คำลงท้าย: ควรมีควรแล้วแต่จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
๑.๖ พระวรวงศ์เธอ ที่ทรงกรม	คำขึ้นต้น: กราบทูล... กราบฝ่าพระบาท คำลงท้าย: ควรมีควรแล้วแต่จะโปรด

พระอนุวงศ์ชั้นล่างสุด (กลุ่ม ๑.๗ - ๑.๘)

๑.๗ พระวรวงศ์เธอ ที่มีได้ทรงกรม

ทูล
บ

คำขึ้นต้น/จำนำซอง: ทูล (ออกพระนาม/ระบุพระนาม)
กราบฝ่าพระบาท
คำลงท้าย: ควรมีควรแล้วแต่จะโปรด

๑.๘ หม่อมเจ้า

ทูล
บ

คำขึ้นต้น/จำนำซอง: ทูล (ออกพระนาม/ระบุพระนาม)
คำลงท้าย: แล้วแต่จะโปรด

พระภิกษุสงฆ์ ระดับสมเด็จพระสังฆราช

จุดบรรจบของคำราชาศัพท์และสมณศักดิ์

๒.๑ สมเด็จพระสังฆราชเจ้า

ขึ้นต้น/จ่าหน้าซอง: ขอประทานกราบทูล...
ลงท้าย: ควรมิควรแล้วแต่จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
(ใช้คำเทียบเท่าพระบรมวงศ์ชั้นพระองค์เจ้า)

๒.๒ สมเด็จพระสังฆราช

ขึ้นต้น/จ่าหน้าซอง: กราบทูล...
ลงท้าย: ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด
(ใช้คำเทียบเท่าพระอนุวงศ์ชั้นพระวรวงศ์เธอ)

บันไดคำลงท้ายระดับ นมัสการ (กลุ่ม ๒.๓ - ๒.๕)

ทุกระดับใช้คำขึ้นต้นและจำหน้าซองว่า นมัสการ

๒.๓ สมเด็จพระราชาคณะ / รองสมเด็จพระราชาคณะ

คำลงท้าย: ขอนมัสการด้วยความเคารพอย่างยิ่ง

๒.๔ พระราชาคณะ

คำลงท้าย: ขอนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

๒.๕ พระภิกษุสงฆ์ทั่วไป

คำลงท้าย: ขอนมัสการด้วยความเคารพ

บุคคลธรรมดา (Public & Officials)

กลุ่ม ๓.๑ บุคคลระดับสูง (VIPs)

ประธานองคมนตรี, นายกรัฐมนตรี,
ประธานรัฐสภา, ประธานสภาผู้แทนฯ,
ประธานวุฒิสภา, ประธานศาลฎีกา, รัฐบุรุษ

ขึ้นต้น/จ่าหน้าซอง: กราบเรียน
ลงท้าย: ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ภาษาไทยIT

กลุ่ม ๓.๒ บุคคลทั่วไป (General Public)

บุคคลธรรมดาจากกลุ่ม ๓.๑

ขึ้นต้น/จ่าหน้าซอง: เรียน
ลงท้าย: ขอแสดงความนับถือ

Editor's Notes: ข้อยกเว้นและข้อควรรู้

ภาษาไทยIT

“

01 | The Royal Messenger

ผู้ที่เชิญกระแสนพระบรมราชโองการไปยังผู้ใด ไม่ต้องใช้คำลงท้ายในหนังสือนั้น

02 | The Tradition Rule

การระบุถึงพระราชวงศ์และพระภิกษุ ต้องใช้คำราชาศัพท์หรือถ้อยคำสุภาพตามขนบธรรมเนียมหรือที่ทางราชการกำหนดอย่างเคร่งครัด

03 | The Position Rule

กรณีมีหนังสือถึงผู้รับแบบระบุเฉพาะ ตำแหน่ง (ไม่ระบุชื่อบุคคล) ให้ใช้คำขึ้นต้น สรรพนาม และคำลงท้าย ตามระดับของตำแหน่งนั้น ๆ

”

The Ultimate Cheat Sheet (สรุปการใช้คำขึ้นต้น-ลงท้าย)

Zone 1: พระราชวงศ์ (ลดหลั่นตามคีย์เวิร์ด)

- กษัตริย์/ราชินีนาถ: ...ธุลีพระบาท / ขอเดชะ
- สมเด็จพระบรมฯ: ...ฝ่าละอองพระบาท
- เจ้าฟ้า/พระองค์เจ้า: ขอ(พระราชทาน/ประทาน)กราบทูล
- องวศ์ชั้นล่าง: กราบทูล / ทูล

Zone 2: พระภิกษุ (พิจารณาจากสมณศักดิ์)

- สังฆราช: (ใช้ศัพท์เทียบเท่าพระราชวงศ์)
- ราชคณะ-ทั่วไป: นมัสการ + ขอนมัสการด้วยความเคารพ(อย่างยั้ง/อย่างสูง/ปกติ)

Zone 3: บุคคลธรรมดา (เส้นแบ่ง VIP)

- VIP 7 ตำแหน่ง: กราบเรียน / ...อย่างยั้ง
- บุคคลทั่วไป: เรียน / ขอแสดงความนับถือ